

VINCZEFFY LÁSZLÓ SZÉKELYFÖLDI KÉPZŐMŰVÉSZ A FESTÉSZETET, A SZOBRÁSZATOT ÉS A GRAFIKÁT TÁRSÍJTJA

Művészet márványporral, homokkal és cementtel

FOTÓK: SOMOGYI BOTOND

Az udvarhelyszéki Atyhán született, Zágónban tanított, majd a Székely Nemzeti Múzeum képre Restaurátorként dolgozott hosszú ideig. Néhány éve ismét otthoni környezetben alkot és állít ki. A Munkácsy-díjas Vinczeffy László képzőművésszel beszélgettünk.

→ SOMOGYI BOTOND

Egyesek gyermekként határozzák el, hogy művészek lesznek, mások felnőtt korukban fordulnak az alkotás felé. Önnél hogyan alakult?

Kisgyerekként rengeteget rajzoltam. Szovátán laktunk, amikor édesanyám összeszedte a rajzaimat, és elvitt Kusztoz Endre grafikushoz, aki azt mondta, tehetséges vagyok. Megkért, menjek ki

részt. A rajzokból az iskolában kiállításokat szerveztem a gyerekeknek, akik díjakat, diplomákat kaptak. Izgalmas életet éltünk együtt, nagy sikereink voltak.

Mi adta az ötletet, hogy Bukarestbe menjen restaurátorképzőt végezni? Hogyan került Sepsiszentgyörgyre?

Kilenc év után éreztem, hogy ha a képzőművészet irányába szeretnék elmozdulni, be kell kerülnöm Szentgyörgyre. Kapóra jött, hogy a városban létrehoztak egy képtárat, és megkérdezték, volna-e kedvem ott dolgozni. A felkérést azonnal elvállaltam. Fél év múlva azonban felszólítottak, hogy munkából eredően továbbképzésre van szükségem. Így kerültem – bár nem akartam menni, családom is volt, második gyermekem született – Bukarestbe három és fél évre. Végül nem bántam meg, mert a Székely Nemzeti Múzeumban (a rendszerváltásig Megyei Képtár néven szerepelt) három évtizedet töltöttem, s az intézményben látható képek nagy részét én restauráltam.

Hogyan lehetett a régi rendszerben művészként érvényesülni?

Nehezen. 1970–1979 között Zágónban éltem, ott festettem a falusi, éjszakai hangulatvilágú torz, expresszív figurákat. Ezért a megyei tárlatokról mindig kivágták a munkáimat, mert nem úgy festettem, ahogy azt a rendszer megkövetelte. Nem tudtam azt festeni, hogy mindenki szép, boldog és jól érzi magát. A rendszerváltás után szerencsére ilyen szempontból minden megváltozott.

Atyhán született, hosszú ideig Háromszéken élt. Most ismét otthoni környezetben alkot egy festői környezetű atyhai portán, ahol mindegyik háznak külön története van. Miről van szó?

Édesapámékat kuláknak minősítették, ötéves korom után elkerültünk Atyháról, bejártuk az országot, még Konstanca mellett egy szintiszta román faluban is éltünk. 1958-ban kerültem vissza édesanyámmal a faluba, itt egy évet jártam iskolába. A nosztalgia azonban megmaradt bennem, ezért 13

Az atyhai portán kialakított vidám kert a faluba látogató turisták számára érdekes oázist jelent

évvél ezelőtt szétnéztem a faluban, s öregségemre az egyik lányom biztatására megvettem egy portát, amely szomszédos a mi régi kertünkkel. A portán található lakhatatlan ház helyébe újat építettem,

→ **Ha valaki bejön a faluba, elszomorodik, hiszen valamikor 1600 lakosa volt a településnek, ma már 150-en sem vagyunk. Ezért arra gondoltam, hogy a látogatók találjanak valahol vidám oázist is.**

egy másik régit pedig felújítottam, s megmentettem az utókornak, hiszen ilyen régi típusú házakat ma már nem építenek. A csúrt pedig idővel galériává alakítottam.

A galériában szemlélődve a képek mintha domborműnek tünnének. Milyen eljárással készülnek?

A technikát húsz éve használom, márványporral, homokkal és cementtel dolgozom. Az anyagot fél cm vastagsággal hordom fel a vászonra, különböző szerszámokkal megmintázom. Reliefszerűen

dolgozom meg az egész képfelületet, 24 órán keresztül hagyom száradni. Azt követően kezdem a festést, ennek során monokróm színekkel dolgozom. A mélyítések pedig a sűrűfényben izgalmas felületeket hoznak létre. Az utóbbi időben sokat érdekel a sötétség és a fény viszonya. Törléssel viszatörölöm a felületet, tehát nem ecsettel, hanem törlőrongyokkal dolgozom.

Festőként és képre Restaurátorként tartják számon, az atyhai portán azonban mintha a szobrok kerülnének előtérbe. Mikor kezdett el faragni?

A változások után, 1990-ben kezdtem faragni. A reliefszerű festés miatt izgatott, milyen lenne, ha háromdimenziós dolgokat is készítenék, így kezdtem neki a fát mintázni, faragni, az alkotásokban összekombináltam elhasznált tárgyakat is. Hosszú sorozatot készítettem például kaptafakkal.

Az udvaron levő színes installációk bemutatása alkalmával a máramarosi vidám temetőt említette. Honnan jött az ötlet?

A faragás új volt számomra és érdekes. A portán a galéria el-

készülte után jóleső érzés kerített hatalmába: végre senkitől sem kell kérnem engedélyt arra, mit hova állítsak ki. Ezért elhatároztam, hogy a kertemet szobrokkal töltöm meg. Az első alkotásoknál meghagytam a fa színét, a többi már színes lett. Ha valaki bejön a faluba, elszomorodik, hiszen valamikor 1600 lakosa volt a településnek, ma már 150-en sem vagyunk. Ezért arra gondoltam, hogy a látogatók találjanak valahol vidám oázist is. Ha már Budapesten volt vidámpark, Máramarosban létezik vidám temető, nálam legyen vidám kert. Itt jelenleg 43 térplasztika tekinthető meg.

Több alkotása utal vallásra, egyházra. Milyen a kapcsolata Istennel?

A fennvaló Isten teremtette a világot, és benne engem is. Megáldott egy bizonyos tehetséggel, s ezért az a kötelességem, hogy alkossak. A szakrális hangulatot kis koromban is éreztem, amikor kisgyerekként a faluban ministráltam. Az állandó templomba járás helyett én munkáimon keresztül szeretném megközelíteni Istent.

a természetbe és vessem papírra, amit látok. Hazamentem, készítettem tájképet, utcarészletet. A papírokkal visszamentünk Endre bácsihoz, aki a marosvásárhelyi művészeti iskolát ajánlotta. 12-13 éves lehettem, akkor döntöttem el, hogy képzőművész leszek.

Majdnem egy évtizedig tanított rajzot Zágónban. Hogyan emlékszik vissza a kezdeti évekre?

Végzős rajztanárként úgy döntöttem, akármir történik, falura szeretnék menni, mert vidéken nőtem fel. Úgy éreztem, hivatásom, hogy falusi gyerekeket tanítsak. Zágónban sok élményben volt részem, a gyerekekkel megszerettettem a rajzolást. Országos és nemzetközi rajzversenyeken vettünk